

8. posiedzenie Zespołu do spraw wykonywania postanowień Konwencji o prawach osób niepełnosprawnych

29 września 2015 r.

Porządek posiedzenia

1. Powołanie członków Zespołu reprezentujących Ministerstwo Administracji i Cyfryzacji, Ministerstwo Spraw Wewnętrznych, Ministerstwo Finansów i Ministerstwo Spraw Zagranicznych oraz przekazanie odwołania poprzednim reprezentantom resortów na ręce nowo powołanych.
2. Wprowadzenie - przewodniczący Zespołu.
3. Wystąpienie Pani Aliny Wojtowicz-Pomiernej, Zastępcy Dyrektora Biura Pełnomocnika Rządu ds. Osób Niepełnosprawnych.
4. Prezentacja przedstawicieli Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego na temat działań resortu w zakresie zapewnienia udziału osób z różnymi rodzajami niepełnosprawności w życiu kulturalnym, ze szczególnym uwzględnieniem kwestii zapewnienia dostępności miejsc kultury (m.in. teatrów, kin, muzeów, bibliotek, zabytków).
5. Prezentacja przedstawicieli Ministerstwa Sportu i Turystyki na temat działań resortu podjętych w celu zapewnienia udziału osób niepełnosprawnych w turystyce i sporcie.
6. Prezentacja przedstawiciela Ministerstwa Środowiska na temat działań resortu podjętych w celu zapewnienia dostępności parków narodowych do potrzeb osób niepełnosprawnych.
7. Dyskusja otwarta.
8. Sprawy pozostałe.

Dostosowanie muzeów podległych
i współprowadzonych przez Ministra
Kultury i Dziedzictwa Narodowego,
z uwzględnieniem ich oferty
edukacyjnej do potrzeb
osób z dysfunkcjami

Muzeum Łowiectwa i Jeździectwa w Warszawie

Muzeum Narodowe w Warszawie

Szkolenie dla pracowników pierwszego kontaktu *fot. M. Pudłowski*

Muzeum Narodowe w Warszawie

Kadr z oprowadzania kuratorskiego po wystawie Olgi Boznańskiej

Łazienki Królewskie-warsztaty- Grand Tour PJM *fot.P.Czarnecki*

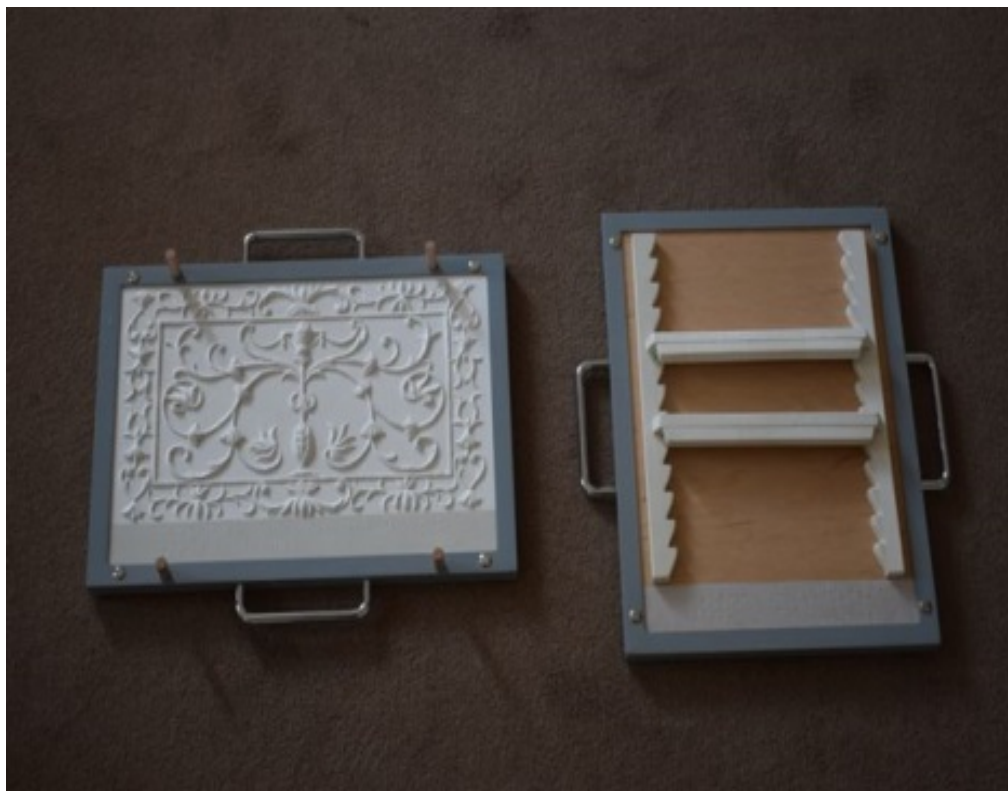

Muzeum Pałacu Króla
Jana III w Wilanowie.
Spacer tematyczny po
wystawie „Wokół
kawy, herbaty i
czekolady” -
tyflografika oraz
replika czajniczka

Muzeum Narodowe w Poznaniu

Rogalin. Obiekty dotykowe

Muzeum Sztuki Nowoczesnej w Warszawie - Warsztaty dla dzieci i młodzieży z dysfunkcją wzroku

Narodowe Muzeum Morskie - Wizyta młodzieży z autyzmem w Pracowni Konserwacji *fot. P. Józwiak*

występy dzieci w Muzeum Narodowym w Szczecinie

Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego - działania na rzecz ułatwienia osobom z niepełnosprawnościami dostępu do bibliotek publicznych.

**Informacja na posiedzenie Zespołu do spraw wykonywania
postanowień Konwencji o prawach osób niepełnosprawnych.**

Warszawa, 29 września 2015 r.

Opracował:
Departament Mecenatu Państwa

Statystyka

Wg danych GUS „Kultura 2013” w Polsce funkcjonowało **9920 bibliotek**, w tym:

- **8112 bibliotek publicznych** (bibliotek głównych wraz z filiami)
z których –
- **2701** (33,3%) w budynku umożliwiającym wejście osobom poruszającym się na wózkach inwalidzkich,
- **1500** (18,5%) dysponowało udogodnieniami wewnątrz budynku,
- **220** (2,71%) posiadało udogodnienia dla użytkowników niewidzących i słabowidzących.

Biblioteka Narodowa

- Biblioteka Narodowa – centralna biblioteka państwa, biblioteka naukowa i publiczna, jedyna biblioteka, nad którą nadzór sprawuje minister kultury i dziedzictwa narodowego.

BN – przystosowanie budynku do potrzeb osób niepełnosprawnych.

- wejścia dla czytelników na wózkach specjalnie oznaczone
- podjazdy zewnętrzne
- wejście dla czytelników nie ma progów
- windy przystosowane dla wózków inwalidzkich
- toalety dla osób niepełnosprawnych
- w szatni znajdują się wózki inwalidzkie, z których można skorzystać w razie potrzeby
- wewnątrz budynku znajdują się pochylnie, po których mogą przejechać wózki

Punkt Dostępu Osób Niepełnosprawnych do Zbiorów Biblioteki Narodowej

Gmach główny – czytelnie:

- 2 stanowiska komputerowe dla osób niewidomych i słabowidzących (1 z linijką braille'owską),
- powiększalnik stacjonarny (2 stanowiska),
- zestaw wzmacnionego komunikowania się (pętla indukcyjna).

Gmach główny - informatorium:

- stanowisko komputerowe dla osób niewidomych i słabowidzących,
- powiększalnik przenośny,
- zestaw wzmacnionego komunikowania się (pętla indukcyjna).

Pałac Rzeczypospolitej – Czytelnia Zbiorów Specjalnych:

- powiększalnik przenośny.

BN – pozostałe działania

- **CBN Polona** - www.polona.pl – ponad 1 mln cyfrowych kopii książek, czasopism, map, nut, rycin udostępnianych w Internecie. Osoby z dysfunkcjami wzroku w dostępie do zgromadzonego zasobu używają aplikacji komputerowych powszechnie użytkowanych (oprogramowanie udźwiękowiające lub powiększające) lub z funkcji implementowanych w strukturze ww. strony internetowej.
- **Szkolenia pracownicze** na temat komunikowania się z osobami niepełnosprawnymi.
- **Wskaźnik zatrudnienia osób niepełnosprawnych** z uwzględnieniem danych dotyczących osób ze szczególnymi rodzajami niepełnosprawności wynosił w 2014 r. **8%**.

Program Wieloletni Kultura+

priorytet Biblioteka+ Infrastruktura Bibliotek

2011-2015

- **Cel** - przekształcenie gminnych bibliotek publicznych w ośrodki życia społecznego oraz nowoczesne centra dostępu do wiedzy i kultury.
- **Budżet** – 150 mln zł.
- **Wnioskodawcy** – biblioteki publiczne z wyjątkiem działających w miastach powyżej 50 tys. mieszkańców.
- **Dofinansowywane zadania** - budowa, remont, rozbudowa, przebudowa infrastruktury bibliotecznej oraz zakup wyposażenia.
- **Wymagania** - standardy obsługi bibliotecznej zdefiniowane w Certyfikacie Biblioteka +, w tym:
 - lokal, wyposażenie i aranżacja przestrzeni umożliwiające korzystanie z biblioteki osobom z niepełnosprawnościami;
 - świadczenie usług ponadstandardowych tj. dostarczanie materiałów bibliotecznych do domu.

Biblioteka + Infrastruktura bibliotek

wybrane dane

- **212** beneficjentów,
- **245** nowych, zmodernizowanych, wyremontowanych i wyposażonych obiektów objętych programem,
- **96,32%** bibliotek, objętych programem, które zostaną przystosowane do osób poruszających się na wózkach inwalidzkich.
- **Realizowane zadania** - przebudowy wejść do budynków, budowa i remonty dojazdów, budowa toalet dla czytelników z niepełnosprawnościami, montaż wind, platform dla niepełnosprawnych czy schodolazów, organizacja przestrzeni w sposób ułatwiający korzystanie z biblioteki osobom niepełnosprawnym, zakup odpowiedniego wyposażenia m.in. specjalistycznego oprogramowania.

Programy

Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego

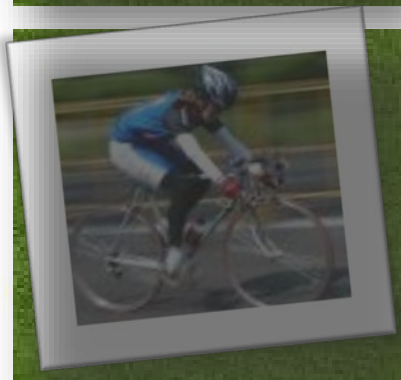
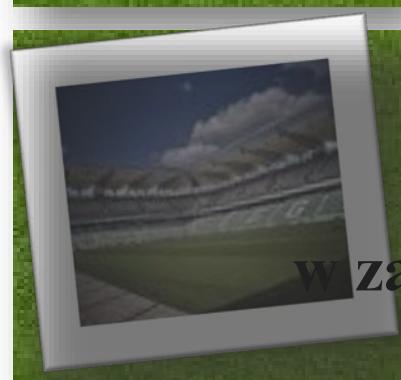
- **1 015 000 zł** - kwota środków przyznanych na zadania związane z ułatwieniem dostępu do bibliotek dla osób z niepełnosprawnością z Programów Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego **w latach 2013-2015.**
- Programy, z których dofinansowano zadania:
Infrastruktura kultury, Promocja czytelnictwa, Edukacja kulturalna i Kultura dostępna.

Plany

- **Biblioteka Narodowa** - projekt „Konserwacja i rewitalizacja Pałacu Krasińskich (Pałacu Rzeczypospolitej) w Warszawie – europejskiego dziedzictwa kulturowego XVII wieku”. Środki Mechanizmu Finansowego EOG i Norweskiego Mechanizmu Finansowego 2009-2014. Zakończenie prac – **2016 r.**

Planowane udogodnienia dla osób z niepełnosprawnością:

- zamontowanie platformy dla niepełnosprawnych,
 - przystosowanie powierzchni wewnętrznej Pałacu dla potrzeb osób niepełnosprawnych na poziomie -1 umożliwiające jednoczesny dostęp do sal wystawowych, czytelni oraz sanitariatów.
- **Program Wieloletni „Narodowy Program Rozwoju Czytelnictwa” 2016-2020:** 150 mln – Infrastruktura bibliotek, 135 mln – Zakup nowości wydawniczych do bibliotek.

SSC

Ministerstwo
Sportu i Turystyki

**Informacja na temat działań
Ministerstwa Sportu i Turystyki
w zakresie zapewnienia udziału osób niepełnosprawnych
w działalności sportowej
(z wyłączeniem sportu wyczynowego)**

Elżbieta Bojanowska
Ministerstwo Sportu i Turystyki

29 września 2015 r.

**Posiedzenie Zespołu do spraw wykonywania postanowień ratyfikowanej
przez Polskę Konwencji o prawach osób niepełnosprawnych**

Dla niepełnosprawnych sport powinien być skutecznym środkiem rozwoju osobowego, przywracania kontaktów ze światem zewnętrznym i ułatwiania w ten sposób ich reintegracji ze społecznością pełnosprawnych obywateli.

Sir Ludwig Guttmann

Zgodnie z art. 2 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 25 czerwca 2010 r. o sporcie (Dz. U. Nr 127, poz. 857, z późn. zm.) **sportem są wszelkie formy aktywności fizycznej, które przez uczestnictwo doraźne lub zorganizowane wpływają na wypracowanie lub poprawienie kondycji fizycznej i psychicznej, rozwój stosunków społecznych lub osiągnięcie wyników sportowych na wszelkich poziomach. Sport wraz z wychowaniem fizycznym i rehabilitacją ruchową składają się na kulturę fizyczną.**

Dofinansowanie realizacji zadań publicznych z zakresu sportu powszechnego osób niepełnosprawnych dokonywane jest na podstawie Rozporządzenia Ministra Sportu i Turystyki z dnia 10 października 2014 r. w sprawie szczegółowych warunków uzyskiwania dofinansowania realizacji zadań inwestycyjnych oraz zadań z zakresu rozwijania sportu, trybu składania wniosków oraz przekazywania środków z Funduszu Rozwoju Kultury Fizycznej (Dz. U. poz. 1391).

Na podstawie § 10 ust. 2 pkt 1 ww. rozporządzenia ogłaszany jest „Program upowszechniania sportu osób niepełnosprawnych.”

Celem sportu powszechnego osób niepełnosprawnych jest tworzenie warunków umożliwiających zwiększanie ich uczestnictwa w różnych formach aktywności sportowej, postrzeganej przede wszystkim przez pryzmat wyrównywania szans i pełnego udziału w życiu społecznym.

Celami szczegółowymi są:

- ❑ wyrabianie nawyku stałej dbałości o utrzymanie poziomu sprawności i tym samym zdrowia,
- ❑ rozbudzanie zainteresowań sportowych w zależności od potrzeb, możliwości i zainteresowań uczestnika,
- ❑ zwiększenie aktywności fizycznej wśród osób niepełnosprawnych – każdy bez względu na status społeczny, czy stopień sprawności ma prawo do udziału w sporcie,
- ❑ tworzenie alternatywnej formy spędzania wolnego czasu,
- ❑ promocja zdrowego stylu życia i aktywności ruchowej wśród osób niepełnosprawnych,
- ❑ kształcenie zdrowej rywalizacji, szczególnie u osób niepełnosprawnych poprzez umiejętność współzawodnictwa i chęci podjęcia wysiłku,
- ❑ zwiększenie świadomości opinii publicznej na temat sportu osób z niepełnosprawnością.

- włączanie społeczne osób niepełnosprawnych;
- włączanie społeczne starszych osób niepełnosprawnych (50+);
- znaczenia zadania dla promocji prozdrowotnych, społecznych, edukacyjnych i wychowawczych wartości sportu;
- znaczenie zadania dla wzrostu aktywności fizycznej uczestników i promocji zdrowego stylu życia;
- udział środków własnych, jednostek samorządu terytorialnego, funduszy europejskich, sponsorów i innych;
- udział wolontariuszy w realizacji zadania.

W ramach Programu realizowane są następujące zadania:

- Wspieranie organizacji zajęć sportowych osób niepełnosprawnych, w tym program „Animator sportu osób niepełnosprawnych”
- Organizacja imprez sportowych dla osób niepełnosprawnych, w tym dofinansowanie organizacji Mistrzostw Polski i Pucharów Polski
- Organizacja obozów sportowych dla osób niepełnosprawnych
- Zakup sprzętu sportowego dla osób niepełnosprawnych

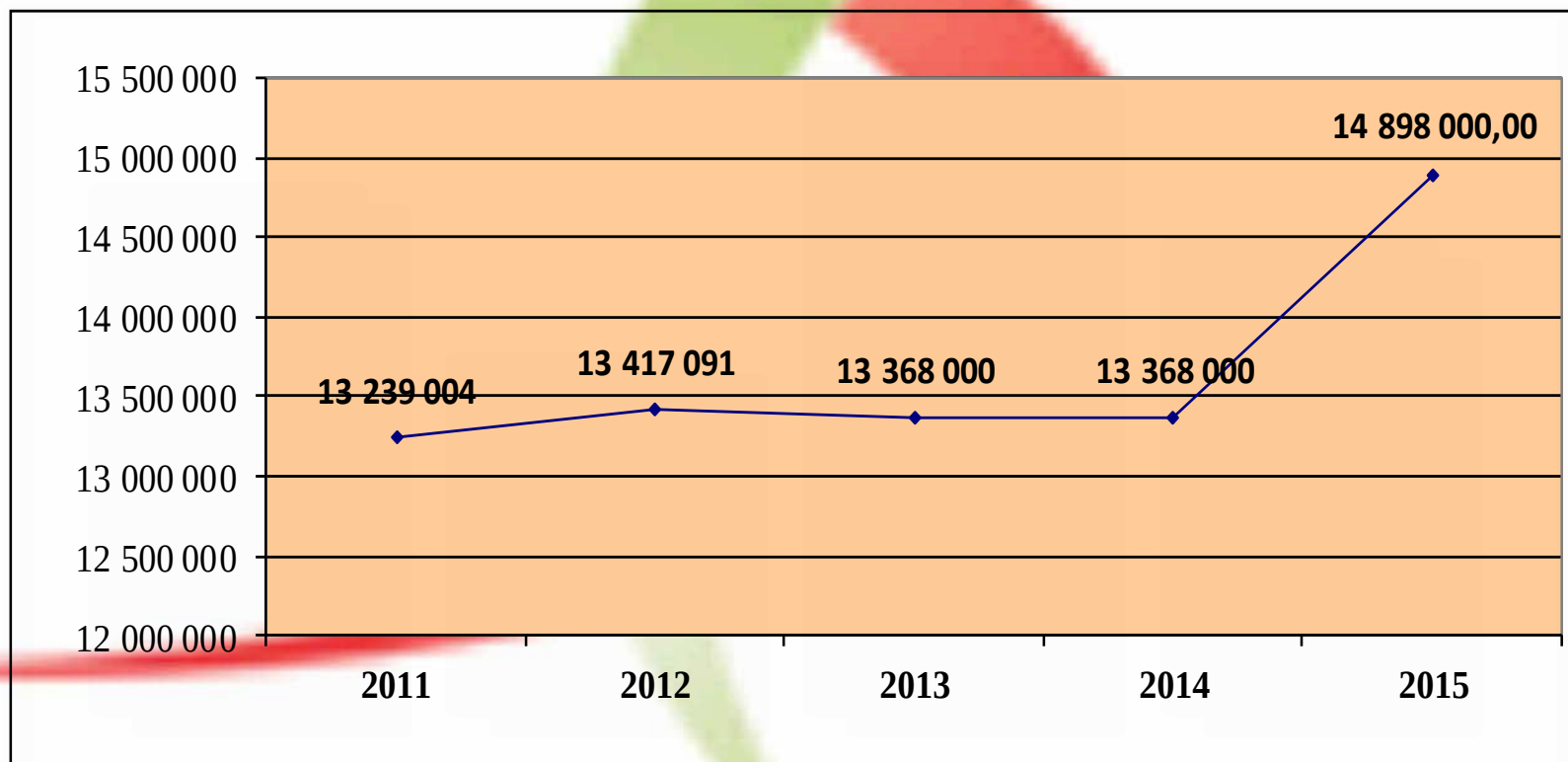
**Wydatki na sport powszechny osób
niepełnosprawnych ze środków
Funduszu Rozwoju Kultury Fizycznej 2014 -2016:**

Lp.	Nazwa zadania	Kwota środków 2014 r.	Kwota środków 2015 r	Kwota środków 2016 r. -plan
1.	Organizacja zajęć sekcji sportowych	5 000 000,00	5 500 000,00	5 500 000,00
2.	Organizacja imprez sportowych	5 470 000,00	6 000 000,00	6 000 000,00
3.	Organizacja obozów sportowych	2 500 000,00	3 000 000,00	3 294 000,00
4.	Zakup sprzętu sportowego	398 000,00	398 000,00	398 000,00
5.	Promocja sportu osób niepełnosprawnych	środki budżetowe	środki budżetowe	500 000,00
	Razem:	13 368 000,00	14 898 000,00	15 692 000,00

W 2014 r. i 2015 r. zadanie – promocja aktywności sportu osób niepełnosprawnych było dofinansowane ze środków budżetu państwa w wysokości ok. 240 000,00 zł.

**Liczba uczestników
dofinansowywanych zadań w latach 2013-2014
z zakresu sportu powszechnego osób niepełnosprawnych:**

Lp.	Nazwa zadania	Ilość uczestników	Ilość zadań	Ilość uczestników	Ilość zadań
		2013		2014	
1	Organizacja zajęć sekcji	14 441	-	14 860	-
	„Animator sportu osób niepełnosprawnych	5 670	-	5 730	-
2	Organizacja imprez sportowych	21 451	196 (58 MP)	24 370	205 (64 MP)
3	Organizacja obozów sportowych	2 913	42	2 606	58

Najważniejsze imprezy sportowe z zakresu sportu powszechnego

34

2014 r.:

- VI Europejskie Letnie Igrzyska Olimpiad Specjalnych - 13 - 21 września 2014 r., Antwerpia;
- Europejskie Igrzyska dla Osób po Transplantacji i Dializowanych - 16 – 23 sierpnia 2014 Kraków;
- X Ogólnopolskie Letnie Igrzyska Olimpiad Specjalnych, 23-26 sierpnia 2014 r. Bydgoszcz/Osielsko

2015 r.:

- XIV Światowe Letnie Igrzyska Olimpiad Specjalnych 25 lipca – 2 sierpnia 2015 r. Los Angeles.

Zgodnie z art. 5 ust. 1 pkt 4 ustawy Prawo budowlane wszelkie obiekty sportowe budowane z udziałem środków ministra sportu i turystyki muszą być dostępne dla osób niepełnosprawnych.

Program Modernizacji Infrastruktury Sportowej - dedykowany jest m.in. zadaniom inwestycyjnym dotyczącym przebudowy i/lub remontu (w tym dostosowaniu do potrzeb sportu osób niepełnosprawnych) takich obiektów sportowych, jak w szczególności: sale gimnastyczne, hale sportowe, stadiony, kryte pływalnie, lodowiska stałe wraz z zapleczem, boiska sportowe, terenowe urządzenia sportowe.

Rada jest organem opiniotawczo-doradczym ministra właściwego ds. kultury fizycznej i sportu.

Do zadań Rady należy:

- opracowywanie propozycji kierunków rozwoju sportu osób niepełnosprawnych
- inicjowanie działań, wspieranie i promowanie nowych propozycji zadań w sporcie osób niepełnosprawnych
- przekazywanie kierownictwu Ministerstwa opracowań i opinii oraz wniosków w sprawach związanych ze sportem osób niepełnosprawnych

Program Rozwoju Sportu do roku 2020 jest pierwszym dokumentem strategicznym dotyczącym obszaru sportu, wpisującym się w nowy porządek zarządzania strategicznego, określony w ustawie o zasadach prowadzenia polityki rozwoju .

PRS 2020 jest średniookresowym dokumentem strategicznym określającym cele, priorytety oraz kierunki interwencji. Dokument zastąpi obowiązującą *Strategię rozwoju sportu w Polsce do roku 2015*. Sport powszechny osób z niepełnosprawnościami wpisany jest w Priorytet 2.3.

Priorytet 2.3. Wspieranie włączenia społecznego poprzez sport

Kierunek interwencji 2.3.2. Wsparcie integracji osób niepełnosprawnych poprzez ich uczestnictwo w sporcie.

Do najważniejszych działań w ramach powyższego kierunku interwencji należą:

- zwiększenie dostępności zajęć i obiektów sportowych dla osób niepełnosprawnych, w tym poprzez wsparcie finansowe;
- promocja aktywności fizycznej wśród osób niepełnosprawnych, w tym w placówkach opieki zdrowotnej;
- zapewnienie wsparcia medycznego dla zajęć sportowych przeznaczonych dla osób niepełnosprawnych (rehabilitacja);
- wspieranie niewyczynowego sportu osób niepełnosprawnych, w tym współzawodnictwa.

„Choć stan określany jako niepełnosprawność jest osobistym i zindywidualizowanym doświadczeniem, to umiejscowienie owego problemu jedynie w sferze indywidualnego życia czy sfery prywatnej, dowodziłoby faktu, że społeczeństwo nie czuje się zobowiązane do tworzenia możliwości równego zaspakajania zróżnicowanych potrzeb wszystkich swoich członków.”

G. Dalley

Dziękuję za uwagę

Ministerstwo
Sportu i Turystyki

Regulacje prawne dotyczące niepełnosprawnych w turystyce

*Posiedzenie Zespołu do spraw wykonywania
postanowień ratyfikowanej przez
Polskę Konwencji o prawach osób niepełnosprawnych*

Warszawa, 29 września 2015 r.

Ministerstwo
Sportu i Turystyki

Uczestnictwo osób niepełnosprawnych w turystyce

Minister właściwy do spraw turystyki
ma w swojej właściwości
ustawę o usługach turystycznych.

Uczestnictwo osób niepełnosprawnych w turystyce

- Ww. ustawa wskazuje **marszałka województwa** jako organ uprawniony do kontroli zgodności działalności organizatorów turystyki z niektórymi przepisami:
 - 1) rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1177/2010 z dnia 24 listopada 2010 r. o prawach pasażerów podróżujących drogą morską i drogą wodną śródlądową oraz zmieniającego rozporządzenie (WE) nr 2006/2004 oraz
 - 2) rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) NR 181/2011 z dnia 16 lutego 2011 r. dotyczącego praw pasażerów w transporcie autobusowym i autokarowym oraz zmieniającego rozporządzenie (WE) nr 2006/2004.

Uczestnictwo osób niepełnosprawnych w turystyce

- Przepisy te nakładają na marszałków województw kompetencje kontrolne w zakresie dotyczącym badania, czy organizatorzy turystyki wpisani do rejestru działalności regulowanej nie dopuszczają się **zachowań dyskryminacyjnych** ze względu na niepełnosprawność w stosunku do pasażerów będących **osobami niepełnosprawnymi lub osobami o ograniczonej sprawności ruchowej**, którzy w ramach imprezy turystycznej podróżują lub mają zamiar podróżować drogą morską, drogą wodną śródlądową jak również korzystają lub mają zamiar skorzystać z transportu autobusowego lub autokarowego.

Uczestnictwo osób niepełnosprawnych w turystyce

- Ustawa o usługach turystycznych wprowadza także **obowiązek do umieszczania** przez przedsiębiorców świadczących usługi hotelarskie **w widocznym miejscu** w obiektach hotelarskich **informacji o przystosowaniu** obiektu do obsługi osób niepełnosprawnych.

Uczestnictwo osób niepełnosprawnych w turystyce

- W rozporządzeniu wykonawczym do tej ustawy – (rozporządzenie Ministra Gospodarki i Pracy z dnia 19 sierpnia 2004 r. w sprawie obiektów hotelarskich i innych obiektów, w których są świadczone usługi hotelarskie, określone są m.in. **minimalne wymagania w zakresie dostosowania obiektów hotelarskich** do potrzeb osób niepełnosprawnych, które określa załącznik nr 8 do ww. rozporządzenia.

Uczestnictwo osób niepełnosprawnych w turystyce

- MSiT upowszechnia wśród przedsiębiorców potrzebę działań na rzecz szerszego dostosowania sektora turystyki dla osób niepełnosprawnych między innymi poprzez:
 - szeroko pojęte **uniwersalne projektowanie** nie tylko związane z dostępnością obiektów architektonicznych ale także szlaków,
 - **podniesienie umiejętności oraz kwalifikacji zawodowych kadr** biur turystycznych, hoteli i restauracji w obsłudze klienta niepełnosprawnego,
 - **podniesienie świadomości pracowników branży hotelowo-gastronomicznej** na temat osób niepełnosprawnych i traktowania ich na równi z pełnosprawnymi i traktowaniu ich na równi z pełnosprawnymi⁴⁸

Działania na rzecz zwiększania uczestnictwa osób niepełnosprawnych w turystyce

- Zadania związane z realizacją polityki w zakresie rozwoju turystyki obejmują bardzo **różnorodne obszary działalności** kierowane do całej populacji, bez względu na wiek, pochodzenie, płeć, rodzaj sprawności itp.
- W dokumentach i programach przygotowywanych i wdrażanych przez Departament uwzględnia się od lat potrzeby **różnych grup społecznych** i zagadnienie związane z dostępnością do usług turystycznych jak największej liczby osób, **w tym osób niepełnosprawnych.**

Uczestnictwo osób niepełnosprawnych w turystyce

- „Niepełnosprawni goście – obsługa gości ze specyficznymi potrzebami w turystyce i w hotelarstwie” jest we współczesnych czasach możliwa dzięki rozwijaniu i poszerzaniu kompetencji zawodowych uczniów szkół hotelarskich i gastronomicznych w zakresie obsługi specyficznych grup gości, ze szczególnym uwzględnieniem gości niepełnosprawnych ruchowo i wzrokowo, w branży turystyczno-hotelarskiej.
- Pracownicy branży hotelowo–gastronomicznej poznają specyficzne potrzeby niepełnosprawnych gości, techniczne wymagania związane z przystosowaniem do nich obiektów oraz specyficzne wymagania wobec personelu w związku z obsługą gości niepełnosprawnych.

Uczestnictwo osób niepełnosprawnych w turystyce

- Większość hoteli jest dobrze przygotowana do obsługi gości niepełnosprawnych – zarówno pod względem warunków do korzystania z nich – rozwiązania architektoniczne i wyposażenie wnętrz, jak i pod względem odpowiednio przeszkolonej obsługi gości.
- Wybrane hotele specjalizują się w przystosowaniu do wybranych dysfunkcji gości, a standardem jest przystosowanie hoteli dla osób z dysfunkcją narządów ruchu (obiekty pozbawione barier architektonicznych), które wynikają z przepisów Prawa Budowlanego i zawarte są w załączniku nr 8 do ww. rozporządzenia MGiP z dnia 19 sierpnia 2004 r., który określa **minimalne wymagania w zakresie dostosowania obiektów hotelarskich do potrzeb osób niepełnosprawnych.**

Uczestnictwo osób niepełnosprawnych w turystyce

- W przyjętym przez Radę Ministrów w dniu 18 sierpnia 2015 r. „Programie Rozwoju Turystyki do 2020 roku” zapisano następujące zadanie do realizacji: „Wspieranie rozwoju turystyki społecznej i krajoznawstwa, w tym zwłaszcza uczestnictwa w turystyce krajowej dzieci i młodzieży szkolnej, rodzin wielodzietnych, osób starszych, **osób niepełnosprawnych.**
- Zadanie będzie realizowane przez MSiT we współpracy z jednostkami samorządu terytorialnego oraz organizacjami turystycznymi.

Uczestnictwo osób niepełnosprawnych w turystyce

- W ramach konkursu ofert dla jednostek spoza sektora finansów publicznych na realizację zadań z zakresu turystyki w roku 2015, Ministerstwo Sportu i Turystyki wsparło 2 zadania skierowane do osób niepełnosprawnych:
 1. Małopolską Organizację Turystyczną na zadanie **SAD BEZ BARIER** w wysokości 41 400 zł
 2. Polski Związek Głuchych O/ Łódzki na zadanie **PRZEWODNIK PO MIASTACH POLSKI WSCHODNIEJ W PJM** w wysokości 11 400 zł

Przepisy rozp. UE dot. zakazu dyskryminacji niepełnosprawnych ze strony organizatorów turystyki przy transporcie wodnym i autokarowym

Ustawa o usługach turystycznych

Art. 45a. 1. Organizator turystyki lub pośrednik turystyczny, który działa z naruszeniem obowiązków lub warunków określonych w art. 7, art. 8 ust. 2 i 5, art. 9 ust. 3 i 4 oraz art. 12 ust. 1 i 2 rozporządzenia nr 1177/2010, podlega karze pieniężnej do **50.000 zł.**

1a. (8) Organizator turystyki lub pośrednik turystyczny, który działa z naruszeniem obowiązków lub warunków określonych w art. 9, art. 10 ust. 2-5, art. 14 ust. 3 i 4 oraz art. 15 rozporządzenia nr 181/2011, podlega karze pieniężnej do **30 000 zł.**

Przepisy rozp. UE dot. zakazu dyskryminacji niepełnosprawnych ze strony organizatorów turystyki przy transporcie wodnym i autokarowym

2. (9) **Wysokość kar pieniężnych**, o których mowa w ust. 1 i 1a, określa marszałek województwa, z uwzględnieniem zakresu naruszenia, powtarzalności naruszeń lub korzyści finansowych uzyskanych z tytułu naruszenia.
3. (10) **Kary pieniężne**, o których mowa w ust. 1 i 1a, ustala marszałek województwa, w drodze decyzji administracyjnej.
4. Od decyzji, o której mowa w ust. 3, przysługuje odwołanie do Samorządowego Kolegium Odwoławczego.

Przepisy rozp. UE dot. zakazu dyskryminacji niepełnosprawnych ze strony organizatorów turystyki przy transporcie wodnym i autokarowym

Przepisy rozporządzenia nr 1177/2010

Artykuł 7 - Prawo do przewozu

1. Przewoźnicy, biura podróży i organizatorzy wyjazdów grupowych nie mogą odmówić przyjęcia rezerwacji, wydania lub innego udostępnienia biletu ani przyjęcia danej osoby na pokład ze względu na niepełnosprawność lub ograniczoną sprawność ruchową jako taką.
2. Osobom niepełnosprawnym i osobom o ograniczonej sprawności ruchowej rezerwacje oraz bilety oferowane są bez dodatkowych opłat i na takich samych warunkach jak pozostałym pasażerom.

Przepisy rozp. UE dot. zakazu dyskryminacji niepełnosprawnych ze strony organizatorów turystyki przy transporcie wodnym i autokarowym

Artykuł 8 - Wyjątki i warunki specjalne

2. W przypadku odmowy przyjęcia rezerwacji lub wydania lub udostępnienia biletu w inny sposób ze względów, o których mowa w ust. 1, przewoźnicy, biura podróży i organizatorzy wyjazdów grupowych dokładają wszelkich racjonalnie uzasadnionych starań, aby danej osobie zaproponować alternatywny transport z wykorzystaniem usługi przewozu pasażerskiego lub rejsu wycieczkowego realizowanych przez danego przewoźnika.

**Przepisy rozp. UE dot. zakazu dyskryminacji
niepełnosprawnych ze strony organizatorów turystyki przy
transporcie wodnym i autokarowym**

Artykuł 8 - Wyjątki i warunki specjalne

5. W przypadku gdy przewoźnicy, biura podróży i organizatorzy wyjazdów grupowych powołują się na przepisy ust. 1 lub 4, niezwłocznie informują osobę niepełnosprawną lub osobę o ograniczonej sprawności ruchowej o konkretnych powodach zastosowania tych przepisów. Na wniosek, osoba niepełnosprawna lub osoba o ograniczonej sprawności ruchowej jest powiadamiana o tych powodach na piśmie, nie później niż pięć dni roboczych po jego złożeniu. W przypadku odmowy na podstawie ust. 1 lit. a) należy odwołać się do odpowiednich wymogów z zakresu bezpieczeństwa.

**Przepisy rozp. UE dot. zakazu dyskryminacji
niepełnosprawnych ze strony organizatorów turystyki
przy transporcie wodnym i autokarowym**

Artykuł 9 - Dostęp i informacja

3. Organizatorzy wyjazdów grupowych podają do publicznej wiadomości warunki dostępu, o których mowa w ust. 1, mające zastosowanie do podróży, w tym zorganizowanych podróży, wakacji i wycieczek, które są przez nich organizowane, sprzedawane lub oferowane na sprzedaż.

4. Przewoźnicy, biura podróży i organizatorzy wyjazdów grupowych zapewniają osobom niepełnosprawnym i osobom o ograniczonej sprawności ruchowej dostęp do podanych we właściwych i przystępnych formach wszelkich istotnych informacji na temat warunków przewozu, podróży i warunków dostępu, w tym na temat rezerwacji on-line i informacji

**Przepisy rozp. UE dot. zakazu dyskryminacji
niepełnosprawnych ze strony organizatorów turystyki
przy transporcie wodnym i autokarowym**

Artykuł 12

Przyjmowanie powiadomień i wyznaczanie punktów spotkań

1. Przewoźnicy, operatorzy terminali, biura podróży i organizatorzy wyjazdów grupowych podejmują wszelkie środki niezbędne w celu żądania powiadomień i przyjmowania powiadomień składanych zgodnie z art. 11 ust. 1 lit. a) i art. 11 ust. 2. Obowiązek ten ma zastosowanie do wszystkich punktów sprzedaży, w tym sprzedaży telefonicznej i sprzedaży przez Internet.

2. W przypadku gdy biura podróży lub organizatorzy wyjazdów grupowych otrzymają powiadomienie, o którym mowa w ust. 1, niezwłocznie przekazują tę informację w czasie normalnych godzin pracy przewoźnikowi lub operatorowi terminalu.

**Przepisy rozp. UE dot. zakazu dyskryminacji
niepełnosprawnych ze strony organizatorów turystyki
przy transporcie wodnym i autokarowym**

Przepisy rozporządzenia nr 181/2011

Artykuł 9 - Prawo do transportu

1. Przewoźnicy, biura podróży i organizatorzy wycieczek **nie mogą odmówić przyjęcia rezerwacji, wydania lub udostępnienia w inny sposób biletu, ani przyjęcia danej osoby na pokład pojazdu, ze względu na niepełnosprawność lub ograniczenie ruchowe.**
2. Osobom niepełnosprawnym i osobom o ograniczonej sprawności ruchowej rezerwacje oraz bilety oferowane są bez dodatkowych opłat.

Ministerstwo
Sportu i Turystyki

**Przepisy rozp. UE dot. zakazu dyskryminacji
niepełnosprawnych ze strony organizatorów turystyki
przy transporcie wodnym i autokarowym
Przepisy rozporządzenia nr 181/2011**

Artykuł 10 - Odstępstwa i warunki specjalne

2. W przypadku odmowy przyjęcia rezerwacji, wydania lub udostępnienia w inny sposób biletu ze względów, o których mowa w ust. 1, przewoźnicy, biura podróży i organizatorzy wycieczek informują daną osobę o wszelkich akceptowalnych alternatywnych usługach realizowanych przez danego przewoźnika.

.

Artykuł 10 - Odstępstwa i warunki specjalne

3. Jeśli osobie niepełnosprawnej lub osobie o ograniczonej sprawności ruchowej, mającej rezerwację lub bilet, która spełniła wymogi art. 14 ust. 1 lit. a), mimo wszystko **odmówiono przyjęcia na pokład ze względu na jej niepełnosprawność lub ograniczenie ruchowe**, osobie tej i wszelkim osobom towarzyszącym zgodnie z ust. 4 niniejszego artykułu oferuje się wybór pomiędzy:

a) prawem do zwrotu kwoty zapłaconej za bilet oraz, w stosownych przypadkach, nieodpłatną powrotną usługą transportową do punktu rozpoczęcia podróży, określonego w umowie transportowej, w najwcześniejszym możliwym terminie; oraz b) z wyjątkiem przypadków, gdy nie jest to wykonalne - kontynuacją podróży lub zmianą trasy za pośrednictwem rozsądnej alternatywnej usługi transportowej do miejsca przeznaczenia określonego w umowie transportowej.

Przepisy rozporządzenia nr 181/2011

Artykuł 10 - Odstępstwa i warunki specjalne

Brak powiadomienia zgodnie z art. 14 ust. 1 lit. a) nie ma wpływu na prawo do zwrotu kwoty zapłaconej za bilet.

4. Jeżeli przewoźnik, biuro podróży lub organizator wycieczek odmawia przyjęcia rezerwacji osoby, wydania lub dostarczenia w inny sposób tej osobie biletu lub przyjęcia jej na pokład ze względu na niepełnosprawność lub ograniczoną sprawność ruchową z przyczyn wymienionych w ust. 1, osoba ta może zażądać, aby towarzyszyła jej inna, wybrana przez nią osoba będąca w stanie udzielić pomocy danej osobie niepełnosprawnej lub osobie o ograniczonej sprawności ruchowej, tak aby nie miały już zastosowania kryteria określone w ust. 1.

Przepisy rozporządzenia nr 181/2011

Artykuł 10 - Odstępstwa i warunki specjalne

Taka osoba towarzysząca jest przewożona nieodpłatnie i, jeżeli jest to wykonalne, ma miejsce siedzące obok osoby niepełnosprawnej lub osoby o ograniczonej sprawności ruchowej.

5. W przypadku gdy przewoźnicy, biura podróży lub organizatorzy wycieczek korzystają z możliwości przewidzianej w ust. 1, natychmiast informują osobę niepełnosprawną lub osobę o ograniczonej sprawności ruchowej o powodach oraz na żądanie informują ją na piśmie w ciągu pięciu dni roboczych od złożenia wniosku.

Przepisy rozporządzenia nr 181/2011

Artykuł 14 - Warunki udzielania pomocy

3. Przewoźnicy, podmioty zarządzające terminalami, biura podróży i organizatorzy wycieczek podejmują wszystkie środki niezbędne do ułatwienia przyjmowania powiadomień o potrzebie pomocy od osób niepełnosprawnych lub osób o ograniczonej sprawności ruchowej. Obowiązek ten ma zastosowanie we wszystkich wyznaczonych terminalach i ich punktach sprzedaży, włącznie ze sprzedażą telefoniczną i przez Internet.

4. Jeżeli nie zostanie dokonane powiadomienie zgodnie z ust. 1 lit. a) i ust. 2, przewoźnicy, podmioty zarządzające terminalami, biura podróży i organizatorzy wycieczek podejmują wszelkie uzasadnione wysiłki w celu zapewnienia, aby pomoc została udzielona w sposób umożliwiający osobie niepełnosprawnej lub osobie o ograniczonej sprawności ruchowej wejście na pokład odjeżdżającego pojazdu, przesiadkę do odpowiedniego pojazdu lub opuszczenie pokładu pojazdu przyjeżdżającego, na który zakupiła bilet.

Artykuł 15 - Przekazywanie informacji stronom trzecim

W przypadku gdy biura podróży lub organizatorzy wycieczek otrzymają powiadomienie, o którym mowa w art. 14 ust. 1 lit. a), przekazują tę informację jak najszybciej, w czasie normalnych godzin pracy, przewoźnikowi lub podmiotowi zarządzającemu terminalem.

MINISTERSTWO
ŚRODOWISKA

UDOSTĘPNIENIE PARKÓW NARODOWYCH DLA POTRZEB OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH

Wojciech Hurkała

Departament Leśnictwa i Ochrony Przyrody

Warszawa, dn. 29 września 2015 r.

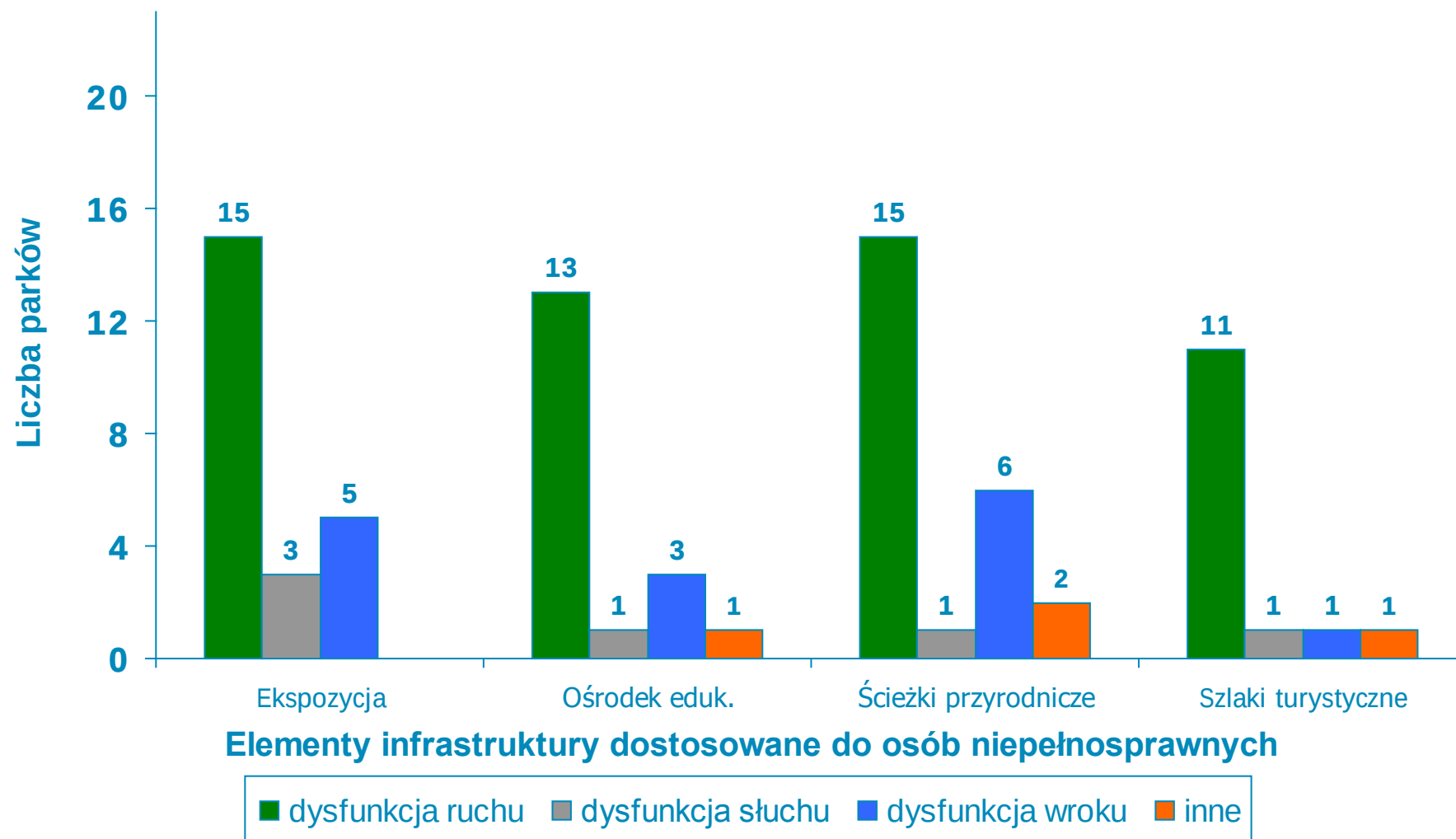
Agenda:

- Dostosowanie szlaków turystycznych, ścieżek edukacyjnych, centrów edukacji dla potrzeb osób niepełnosprawnych;
- Oferta edukacyjna kierowana do osób niepełnosprawnych;
- Materiały drukowane i multimedialne przystosowane do potrzeb osób niepełnosprawnych;
- Współpraca i doskonalenie pracowników parków narodowych;
- Plany na przyszłość.

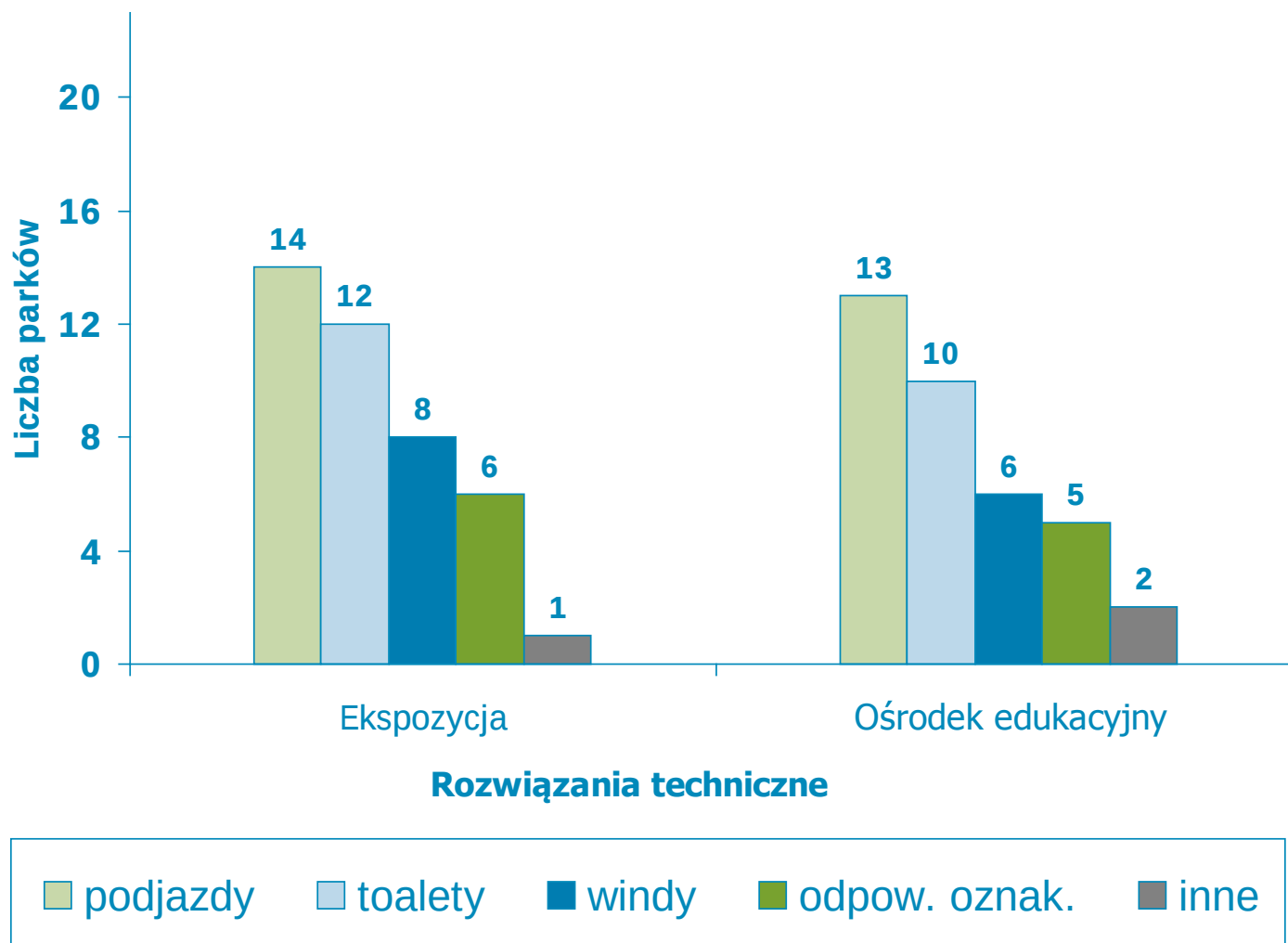
Dostosowanie szlaków turystycznych, ścieżek edukacyjnych i centrów edukacyjnych i muzealnych

Dostosowanie do potrzeb osób niepełnosprawnych – rozwiązania techniczne

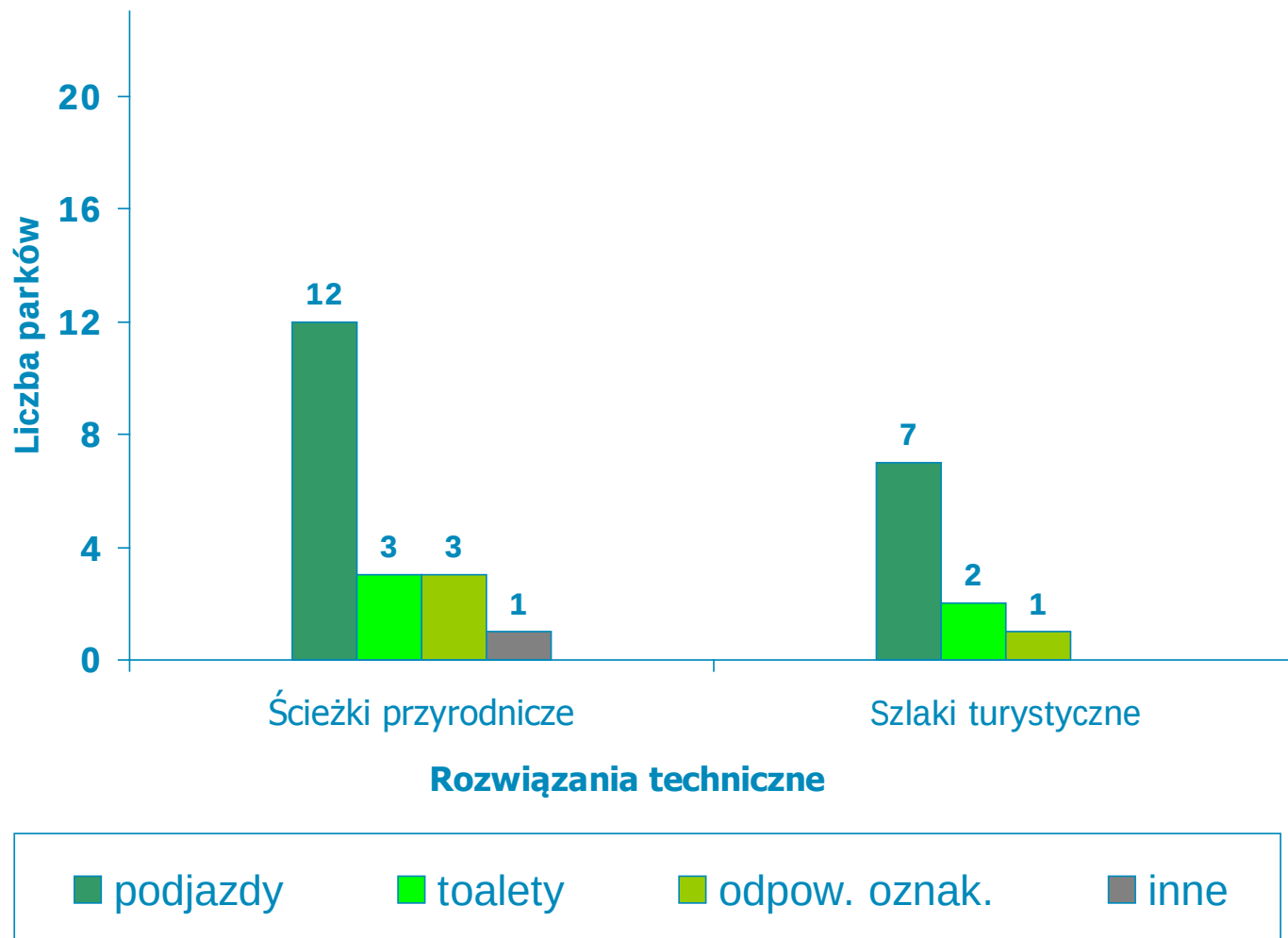
Ekspozycje i ośrodki edukacyjne

Dostosowanie do potrzeb osób niepełnosprawnych – rozwiązania techniczne

Ścieżki przyrodnicze i szlaki turystyczne

Przykłady udostępnienia

Oferta edukacyjna kierowana do osób niepełnosprawnych

Specjalne programy edukacyjne

TAK – 5

NIE – 17

Dysfunkcja wzroku - 5

Dysfunkcja ruchu - 3

**Inne (dla osób z upośledzeniem
umysłowym) – 1**

Oferta edukacyjna kierowana do osób niepełnosprawnych

Przykładowe oferty z parków narodowych

1. Tatrzański Park Narodowy

- a) Poznajemy przyrodę Tatr
- b) Wiosna w ogrodzie – przyroda się budzi

2. Słowiński Park Narodowy

- a) Cztery Pory Roku
- b) Słowiński Park Narodowy – kraina wody, wiatru i piasku oczami dziecka

3. Karkonoski Park Narodowy

- a) Park bez barier

4. Białowieski Park Narodowy

- a) Ogród dotykowo-zapachowo-smakowy
- b) Poznaj ssaki Puszczy, na czele z Jej Królem

5. Babiogórski Park Narodowy

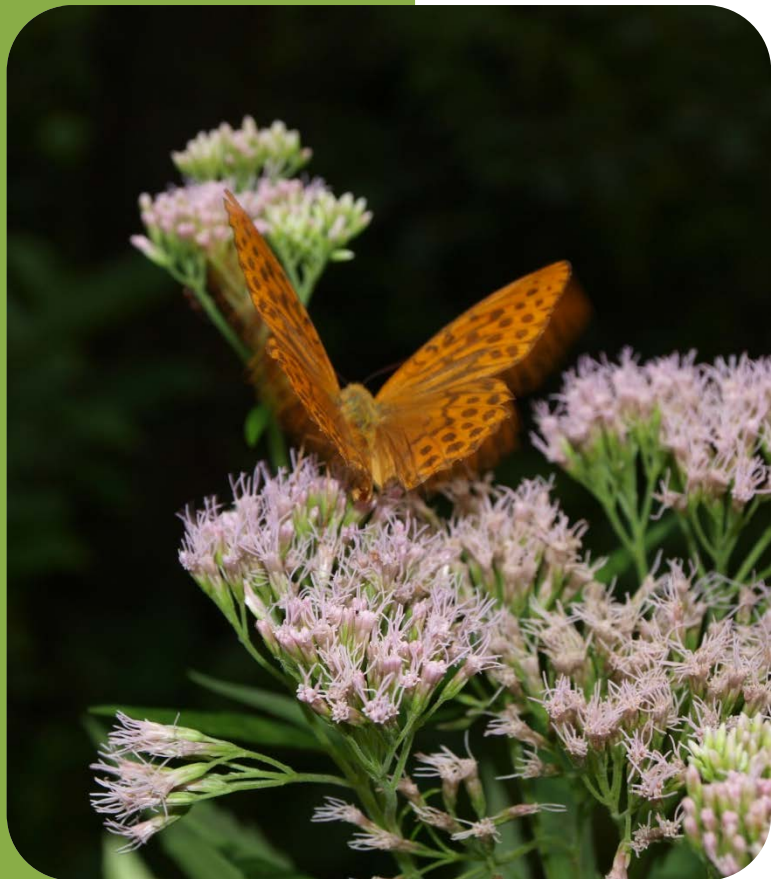
- a) Ogród zmysłów
- b) Polana odkrywców

Materiały drukowane i multimedialne dostosowane do potrzeb osób niepełnosprawnych

Strony internetowe

1. Większość stron internetowych jest dostosowanych do potrzeb osób z dysfunkcją wzroku. Osoby korzystające mają możliwość powiększenia czcionki, zmiany kontrastu lub skorzystania z lektora.
2. Pozostałe strony internetowe są sukcesywnie dostosowywane do potrzeb osób niepełnosprawnych.

Materiały drukowane i multimedialne dostosowane do potrzeb osób niepełnosprawnych

Wydawnictwa

W ramach projektu „Parki Narodowe w Polsce – zestawy materiałów dydaktycznych dla osób niewidomych i słabowidzących” zrealizowanego we współpracy parków narodowych z Towarzystwem Opieki nad Ociemniałymi w Laskach, dla wszystkich parków narodowych opracowano materiały dydaktyczne obejmujące:

- Zestaw map dotykowo-barwnych oraz dużą mapę ścienną dla każdego parku narodowego (podstawowe informacje topograficzne w języku Braille’a);
- Adaptację materiałów własnych parków narodowych dla potrzeb osób niewidomych i słabowidzących (np. audio przewodniki po szlakach i obiektach parku)

Stała współpraca z podmiotami zajmującymi się osobami niepełnosprawnymi

TAK – 13

NIE – 10

- Ośrodki Szkolno-Wychowawcze
- Stowarzyszenia Pomocy Osobom Niepełnosprawnym
- Szkoły Specjalne
- Warsztaty Terapii Zajęciowej
- Zakłady dla Osób Niewidomych
- Ośrodek Wsparcia dla Osób z Zaburzeniami Psychicznymi
- Organizacje pozarządowe
- Ośrodki Rehabilitacyjno-Edukacyjno-Wychowawcze
- Stowarzyszenie na Rzecz Osób z Upośledzeniem Umysłowym
- Domy Pomocy Społecznej

Doskonalenie pracowników parków narodowych w zakresie pracy z osobami niepełnosprawnymi

Pracownicy wszystkich parków narodowych biorą udział w szkoleniach dotyczących omawianej tematyki np.

- Niewidomy w Parku Narodowym – OSW w Laskach
- Udostępnianie obszarów chronionych dla osób niepełnosprawnych – Tatrzański PN
- Planowane jest zorganizowanie warsztatów dotyczących praktycznych aspektów pracy z osobami niedowidzącymi i ociemniałymi - Wigierski Park Narodowy we współpracy z Towarzystwem Opieki nad Ociemniałymi w Laskach

Plany na przyszłość

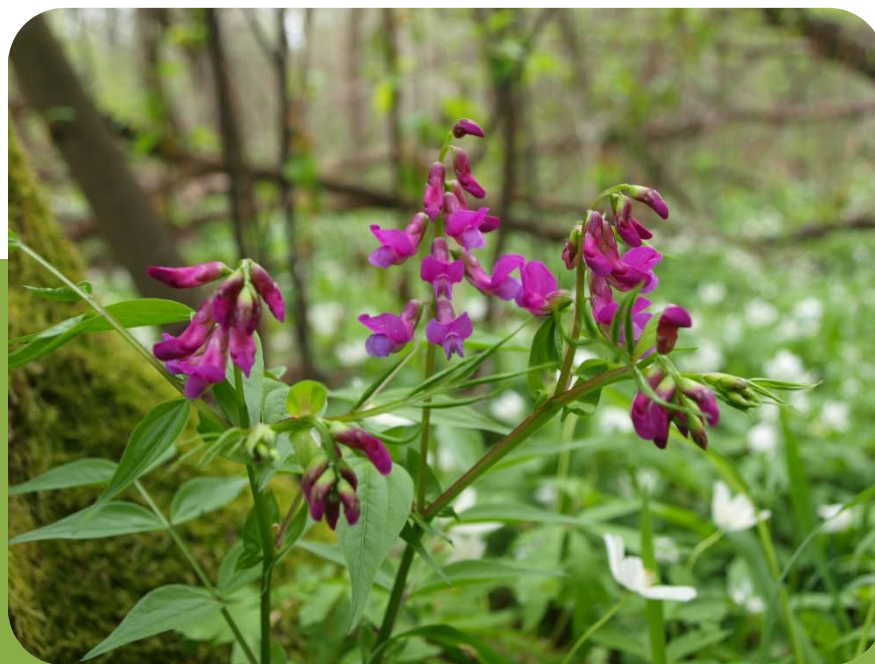

- ✓ Dalsze dostosowywanie infrastruktury do potrzeb osób niepełnosprawnych, szczególnie w odniesieniu ośrodków i centrów edukacyjnych
- ✓ Dostosowanie stron internetowych do potrzeb osób niepełnosprawnych
- ✓ Rozwój współpracy z podmiotami zajmującymi się pracą z osobami niepełnosprawnymi

I Parki Narodowe

MINISTERSTWO
ŚRODOWISKA

DZIĘKUJĘ ZA UWAGĘ

Wojciech Hurkała
Departament Leśnictwa i Ochrony Przyrody
29 września 2015 r.

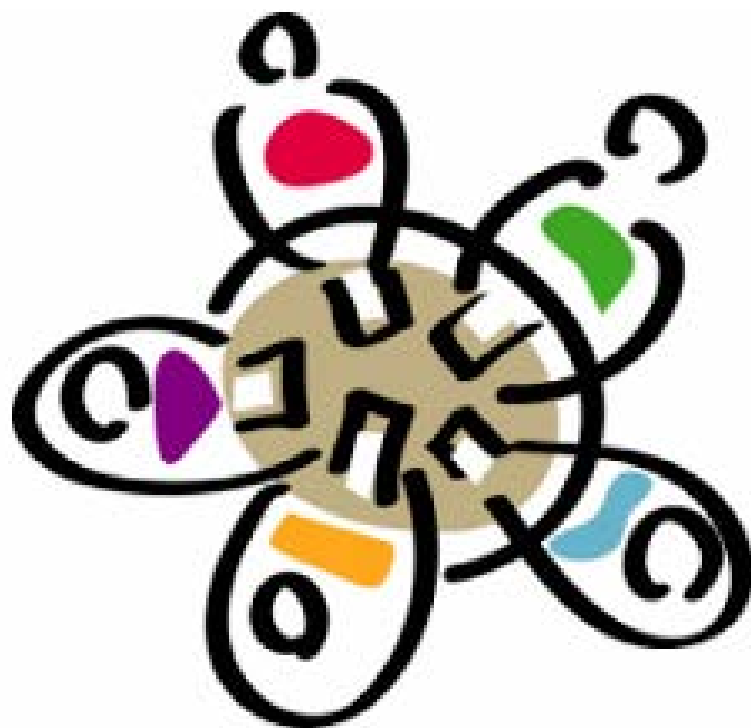
Ministerstwo
Sportu i Turystyki

DZIĘKUJĘ ZA UWAGĘ

Ministerstwo Sportu i Turystyki
tel. (22) 24-43-170

e-mail: turystyka@msport.gov.pl

Dyskusja otwarta

Biuro Pełnomocnika Rządu
ds. Osób Niepełnosprawnych